

ZDRAVSTVENA NJEGA BOLESNIKA S PLASIRANOM FREKA SONDOM

Marijo Rašić

Probavni sistem čovjeka

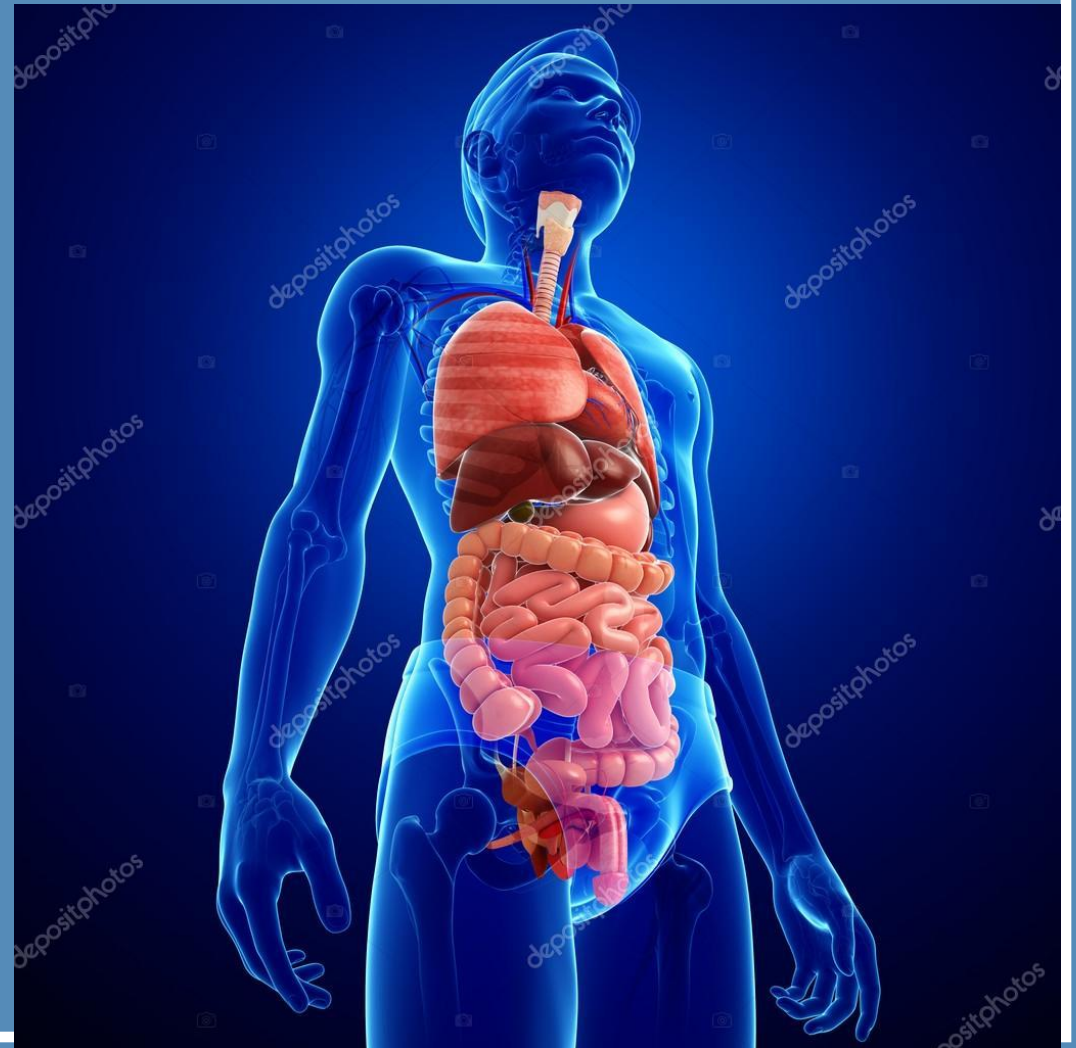
ORGANI

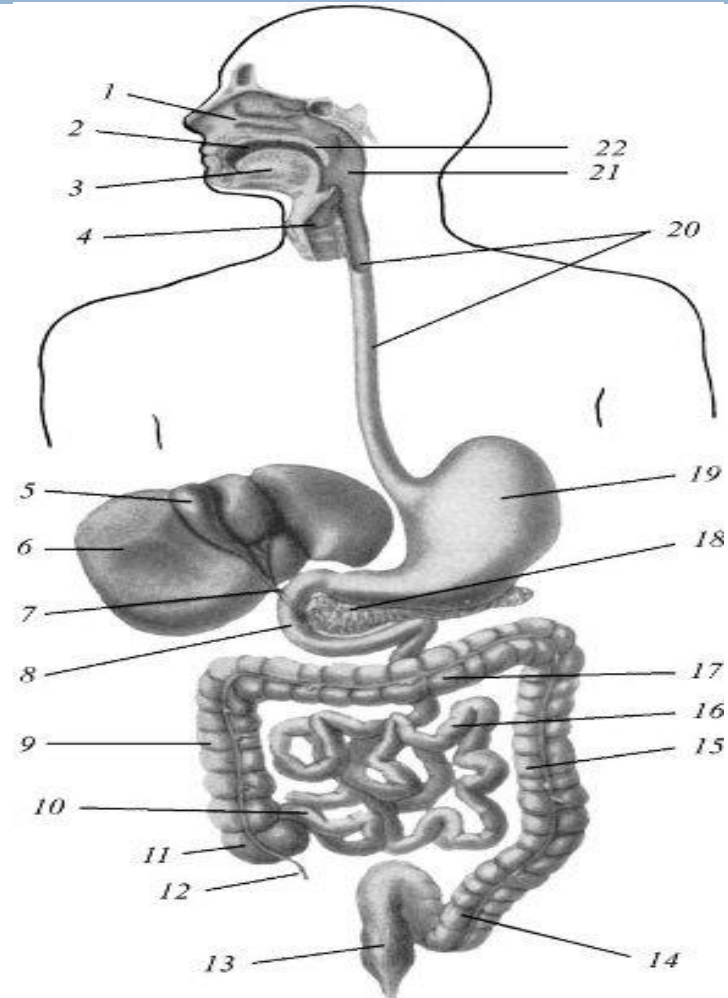
ULOGA

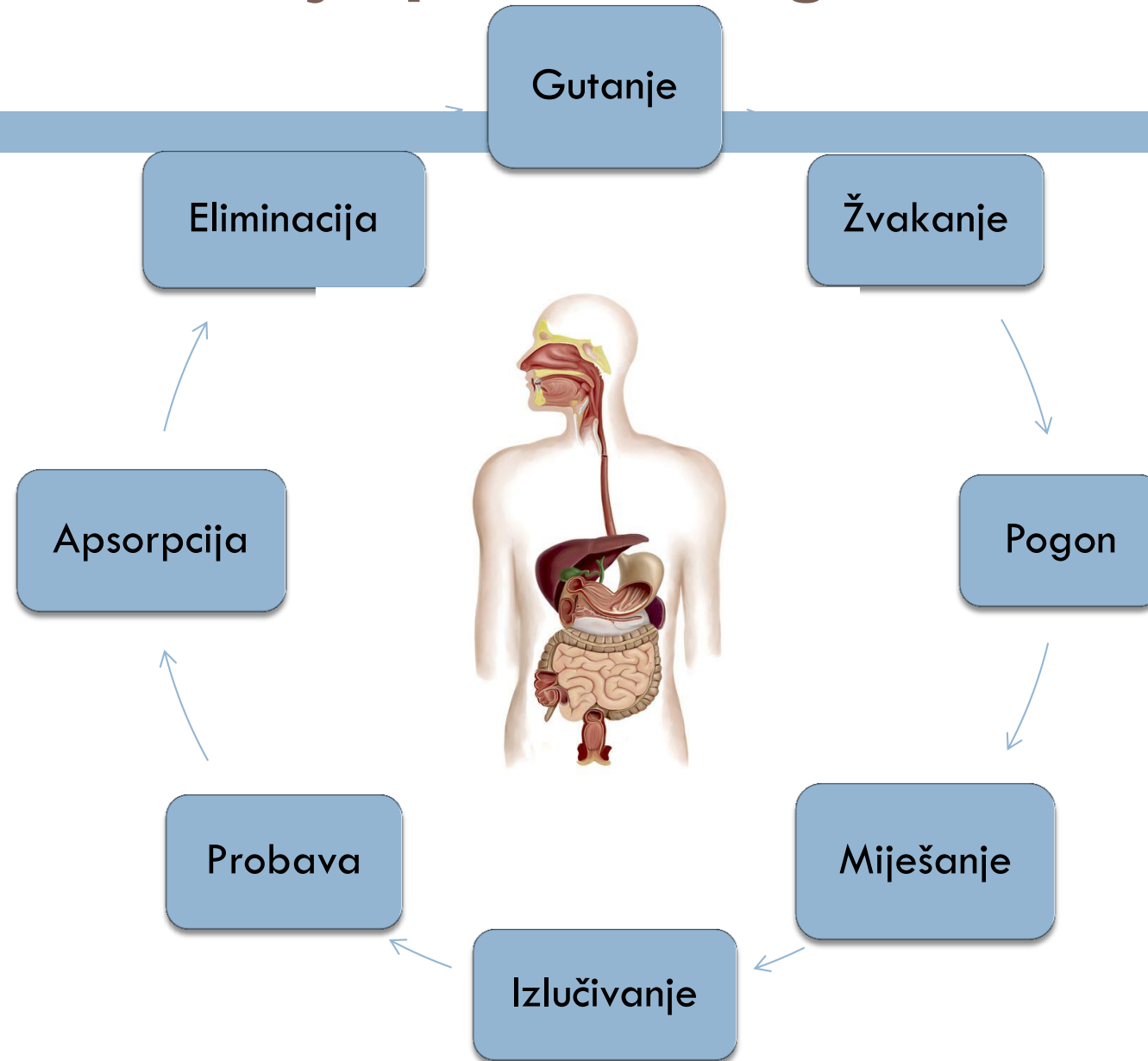
OSNOVNI FUNKCIONALNI KONCEPTI

Organi probavnog sustava

Funkcija probavnog sustava

FREKA SONDA

Freka peg

Povijest

Indikacije

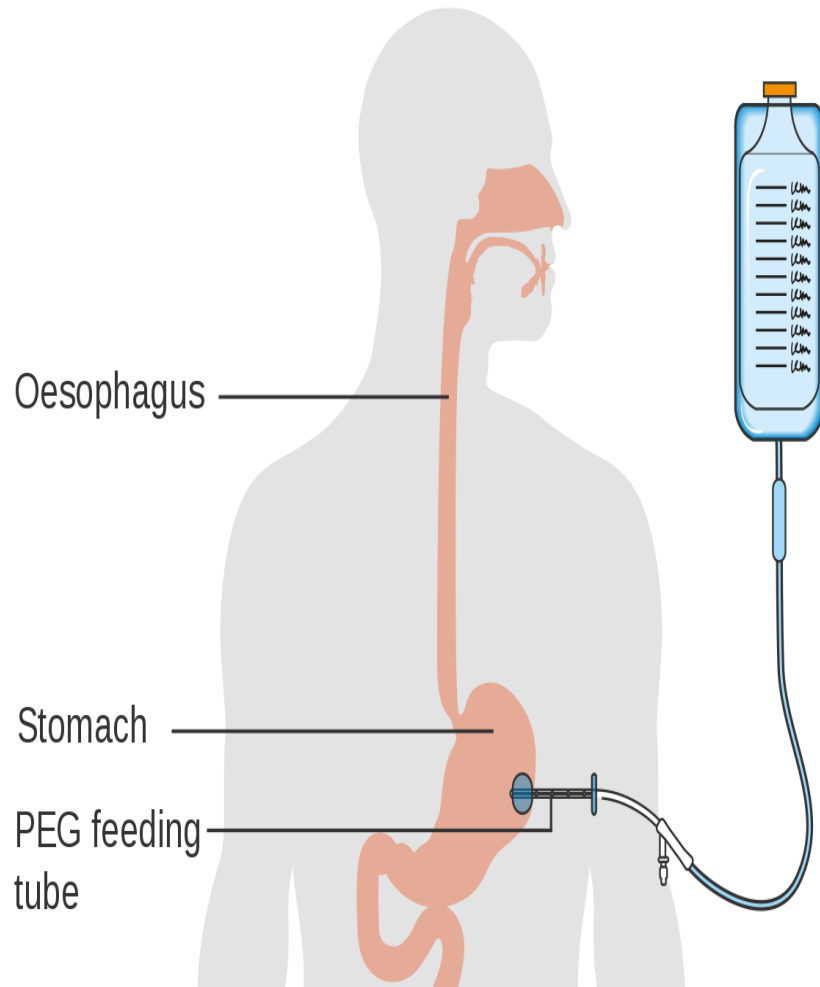
Kontraindikacije

Tehnike izvođenja

Vijek trajanja

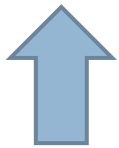
Freka peg

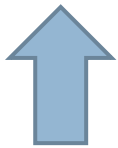
- **Perkutana** - nešto umjetno kroz kožu.
- **Endoskopski** - fleksibilna kamera koristi se za izvođenje postupka.
- **Gastrostomija** - otvor u želudac.

- **PEG** - perkutana endoskopska gastrostomija - mala cijev za hranjenje koja prolazi kroz kožu izravno u želudac.
- PEG je način uvođenja hrane, tekućine i lijekova izravno u želudac.

Povijest perkutane endoskopske gastrostome

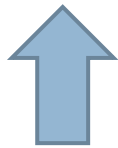
1979

1980

1995

2001

Freka peg

Indikacije:

- Nemogućnost gutanja hrane zbog orofaringealne ili ezofagusne disfunkcije.
- **Često se događa zbog:**
  - Nemogućnosti prolaska hrane zbog organske opstrukcije.
  - Kod malignih bolesti na tom području.
  - Neuroloških bolesti.
  - Nedovoljnog unosa hrane oralnim putem zbog teških kroničnih bolesti.

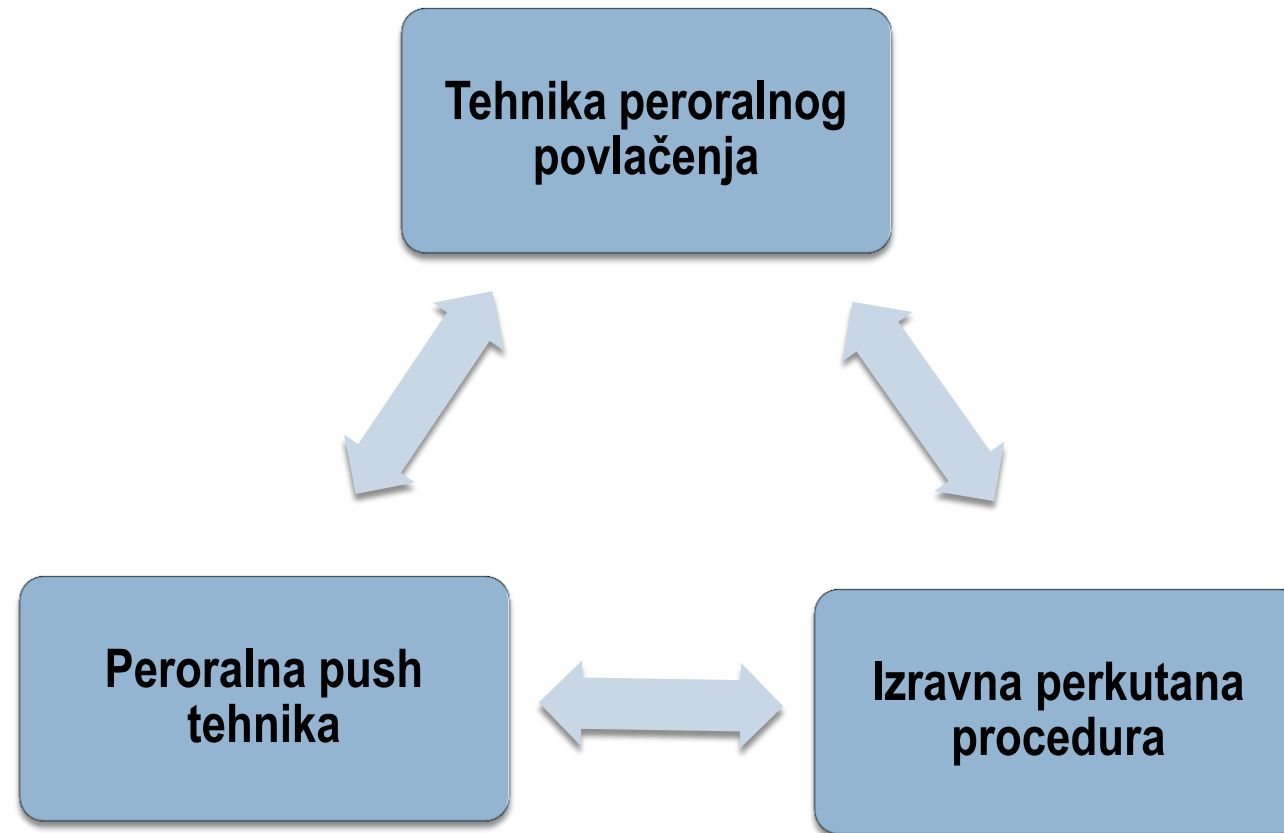

Kontraindikacije

- ❑ Poremećaj u jednjaku
  - ❑ Totalna gastrektomija
  - ❑ Teški adipozitet
  - ❑ Teška tjelesna deformacija, abnormalnost, anomalije položaja organa
  - ❑ Peritonitis
  - ❑ Sepsa
  - ❑ Opsežni ascites
  - ❑ Opstrukcija crijeva
  - ❑ Neregulirana koagulopatija i trombocitopenija
- ❑ **Relativne kontraindikacije:**
  - ❑ Subtotalna gastrektomija
  - ❑ Opsežni abdominalni kirurški zahvati
  - ❑ Varikoziteti želuca
  - ❑ Hepatomegalija
  - ❑ Splenomegalija
  - ❑ Provođenje peritonealne dijalize

Tehnike izvođenja PEG-a

Vijek trajanja freka peg sonde

- Ovisno o tipovima cijevi.
- Može trajati između 9 mjeseci i dvije godine.
- Freka sonde su izrađene od poliuretana.

Freka® PEG

ZDRAVSTVENA NJEGA BOLESNIKA S PLASIRANOM FREKA SONDOM

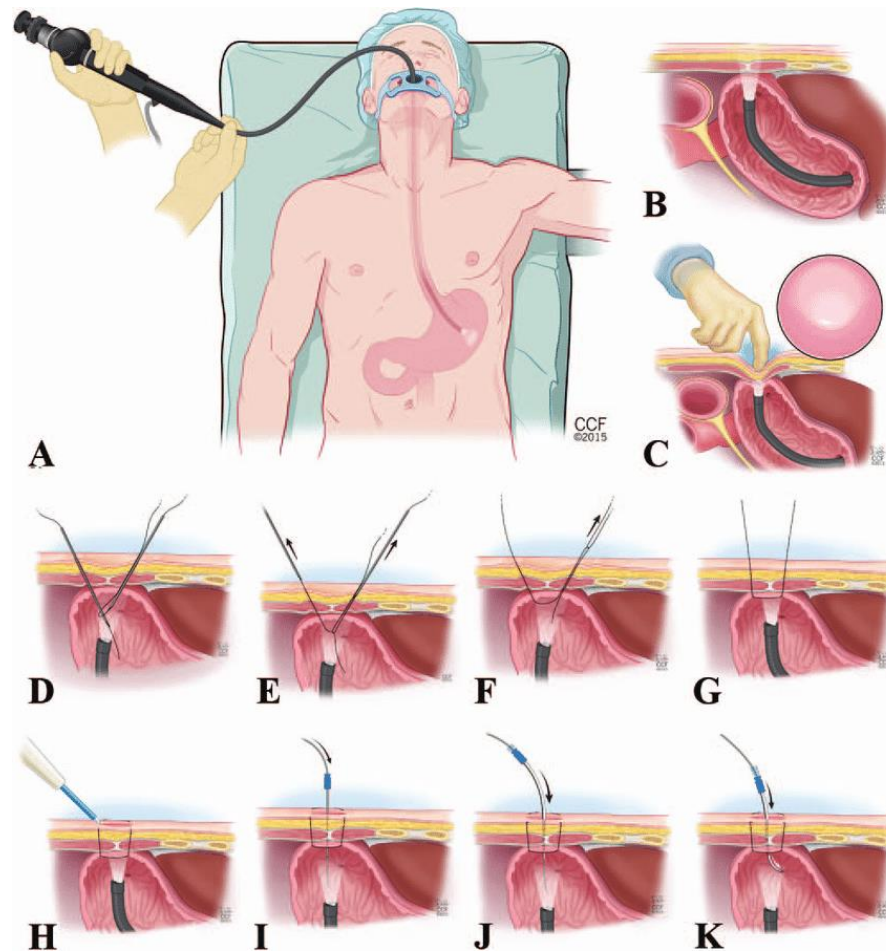
Priprema bolesnika

- Informirani pristanak.
- Visina i težina.
- Potpuna krvna slika
- Vrijeme zgrušavanja.
- Urea i elektroliti.
- Potvrditi trenutni režim lijekova.
- Provjeriti je li oralna higijena izvršena.
- Anestetik se po potrebi savjetuje.
- Profilaktički antibiotik profilaktičkih.
- Provjera dokumentacije.
- Procijeniti psihosocijalne čimbenike.
- Provjeriti vrijeme od posljednjeg uzimanja hrane i tekućine.
- Provjeriti vrijeme od posljednjeg uzimanja lijekova i koje lijekove koristi.
- Provjeriti dali nosi slušni aparat.
- Provjeriti dali ima zubnu protezu i da li je mobilna.

Priprema bolesnika

- Provjeriti da li ima ugrađenu umjetnu valvulu.
- Je li i kada je dobio profilaktičku antibiotsku terapiju.
- Potrebno je ocijeniti pokretljivost bolesnika.
- Obavijestiti liječnika gastroenterologa o prikupljenim podacima.
- Priprema endoskopske sale, endoskopa te endoskopskog pribora, nakon upute liječnika.

Intervencije medicinske sestre tijekom postupka

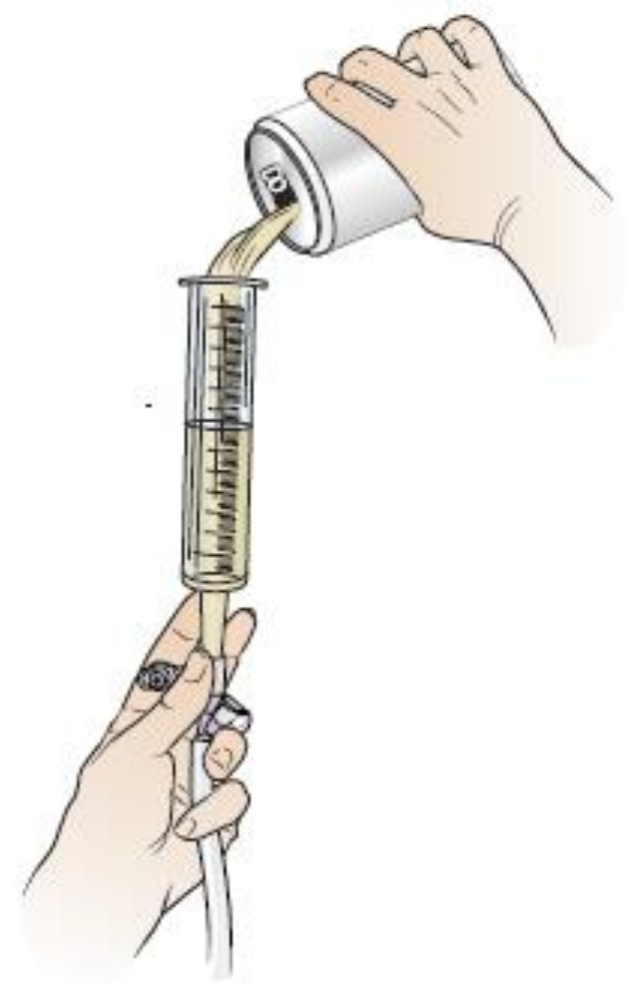
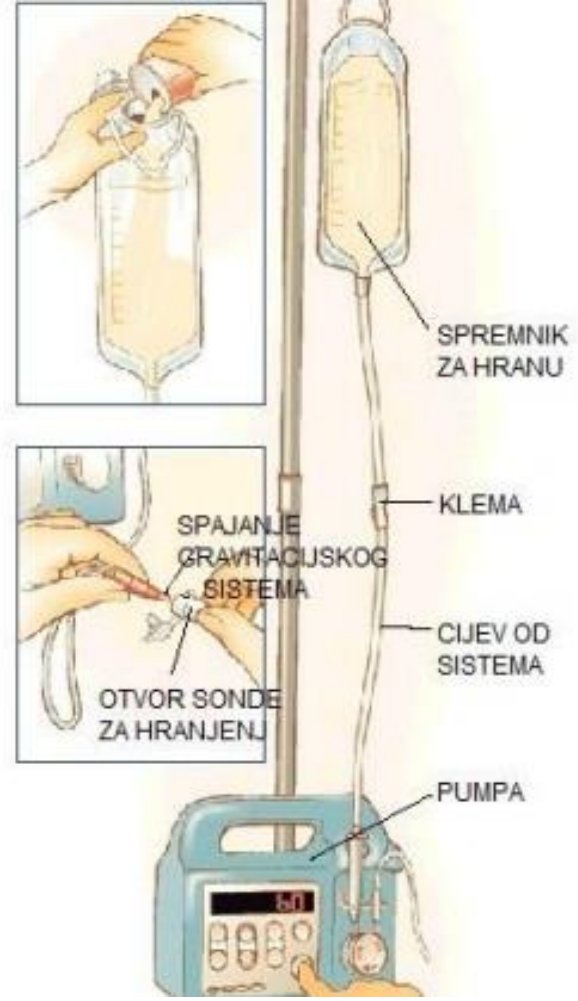
Intervencije medicinske sestre po završetku postupka

- Nakon umetanja PEG stome potrebno je primijeniti odgovarajuće metode ublažavanje boli.
- Mnogi pacijenti navode nelagodu u trbuhu nakon ubacivanja PEG-a zbog inflacije želuca tijekom postupka.
- Stomu treba pregledati (za znakove kao što su bol, promjena boje, oticanje, izlučivanje, gnoj i propuštanje oko stome) i čistiti svakodnevno.
- Cijev treba rotirati oko 180 stupnjeva i pomicati se gore i dolje oko 1-2 cm u mjestu stome na dnevnoj bazi nakon što je stoma potpuno zacijelila.

Intervencije medicinske sestre po završetku postupka

- Stomu treba isprati prije i nakon svakog hranjenja i davanja lijeka kako bi se spriječilo začepljenje epruvete i kasnija blokada.
- Ukoliko se posle obroka javi osjećaj produžene punoće, mučnine ili nagon na povraćanje potrebno je PEG kateter (crijevo) spojiti sa urin vrećicom i omogućiti da se sadržaj želuca isprazni u vrećicu kako bi se želudac ispraznio i pacijent oslobodio tegoba.

Hranjenje preko sonde

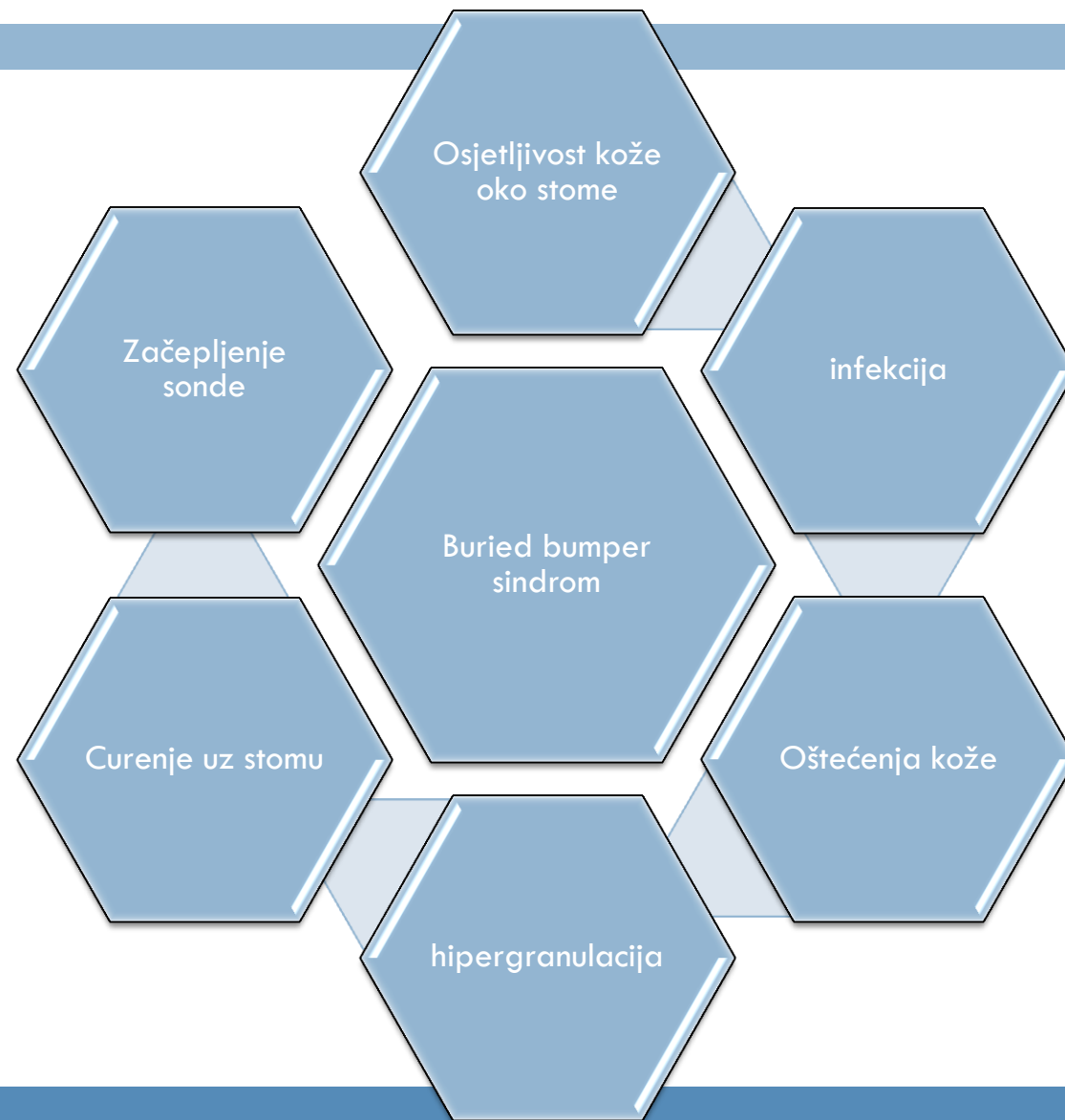
GRAVITACIJSKA, PUTEV PUMPE, BOLUS METODA

Praćenje i identifikacija ranih komplikacija

Abdominalna procjena treba pratiti znakove peritonitisa, uključujući:

- Bol u trbuhu
- Trbušna distenzija
- Povećana bol
- Proljev, mučnina ili povraćanje
- Mala količina urina
- Nepostojanje plusova ili zvukova crijeva ili nemogućnost otvaranja crijeva

Sestrinske dijagnoze

Zaključak

Uloga stručnjaka, kako liječnika, nutricionista, medicinskih sestara, neizostavan je za osiguranje i očuvanje adekvatnog nutritivnog statusa pojedinca.

Neophodna je svakako kontinuirana edukacija o važnosti nutritivne terapije i postojećim trendovima gdje svakako visoko mjesto zauzima upravo perkutana endoskopska gastrostoma.

Jedan od prioritetnih ciljeva u sestrinskoj skrbi je svakako osiguranje odgovarajuće prehrane za bolesnika, sprječavanje moguće malnutricije, očuvanje snage i energije bolesnika i što veća samostalnost.

Kako bi na to mogla djelovati, medicinska sestra treba posjedovati specifična znanja vezana uz enteralnu prehranu putem PEG-a, a procjenu nutritivnog statusa i prepoznavanje rizičnih čimbenika.

Samo se takvim pristupom može osigurati kvalitetna zdravstvena skrb i njega te osigurati najbolja moguća kvaliteta života kako pojedinca tako i njegove obitelji.

Hvala na pažnji !!!

